

Соціально-економічне становище Кіровоградської області за січень–березень 2020 року

Населення

Чисельність наявного населення в області, за оцінкою, на 1 березня 2020р. становила 931,1 тис. осіб. Упродовж січня–лютого 2020р. чисельність населення зменшилася на 2017 осіб. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного (1651 особу) та міграційного (366 осіб) скорочення. Порівняно із січнем–лютим 2019р. обсяг природного скорочення зменшився на 313 осіб.

Природний рух населення у січні–лютому 2020р. характеризувався суттєвим перевищенням числа померлих над живонародженими: на 100 померлих – 39 живонароджених.

Доходи населення

За січень–березень 2020р. розмір **середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб) із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб становив 8805 грн, що на 17,1% вище ніж за січень–березень 2019р.

Найбільш оплачуваними в економіці області у січні–березні 2020р. були працівники транспорту, добувної промисловості і розроблення кар'єрів, державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, фінансової та страхової діяльності, де заробітна плата у 1,4–1,6 раза перевищила середній показник по області.

Значно нижчою залишається заробітна плата працівників у сферах тимчасового розміщування й організації харчування, творчості, мистецтва та розваг, функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури, адміністративного та допоміжного обслуговування, будівництві, сферах охорони здоров'я, інформацій та телекомунікацій, освіті, сфері наукових досліджень та розробок, сільському господарстві, оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів. Співвідношення рівня оплати праці в зазначених видах діяльності до середнього по області становило 60,7%–92,1%.

У січні–березні 2020р. порівняно з січнем–березнем 2019р. спостерігалось збільшення **реальної заробітної плати** на 15,2% (у січні–березні 2019р. порівняно з січнем–березнем 2018р. – на 8%).

Загальна сума несплаченої заробітної плати (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників) впродовж січня–березня 2020р. збільшилася на 35,3% і на 1 квітня 2020р. становила 14,2 млн.грн.

Обсяг несплаченої заробітної плати становив 0,9% фонду оплати праці, нарахованого за березень 2020р.

Сума боргу працівникам економічно активних підприємств упродовж січня–березня 2020р. збільшилася на 75,6% і на 1 квітня 2020р. становила 8,1 млн.грн або 57% загальної суми боргу по області.

Кількість працівників, перед якими є борги з виплати заробітної плати, на 1 квітня 2020р. становила 1,8 тис. осіб або один відсоток середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області. Кожному із зазначених працівників не сплачено в середньому по 4,6 тис.грн або 51,3% розміру середньої заробітної плати, нарахованої штатному працівнику за березень 2020р.

Сума заробітної плати, не сплаченої працівникам підприємств-банкрутів, на 1 квітня 2020р. становила 5,8 млн.грн.

На підприємствах, які відносяться до категорії економічно неактивних, заборгованість із виплати заробітної плати на 1 квітня 2020р. становила 314,1 тис.грн.

Ціни

Індекс споживчих цін в області у березні 2020р. порівняно з лютим п.р. становив 100,9% з початку року – 100,7%.

На споживчому ринку в березні 2020р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 0,8%. Найбільше (на 13,7% та 8,7%) підвищилися ціни на морозиво та цукор. На 5,2–0,9% подорожчали інші продукти харчування, маргарин, продукти переробки зернових, фрукти, сало, рис, масло, кондитерські вироби з борошна, риба та продукти з риби, макаронні вироби, олія соняшникова. Водночас суттєво

на 17,5% подешевшали яйця. На 3,3–0,6% знизилися ціни на кисломолочну продукцію, сметану, м'ясо та м'ясопродукти, молоко.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 1,5%, у т.ч. тютюнові вироби – на 3,1%, алкогольні напої – на 0,1%.

Зниження цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 4,5% відбулося головним чином за рахунок здешевлення опалення на 12,1% та природного газу – на 11,3%. Разом з цим подорожчала холодна вода на 2,9% та каналізація – на 2,3%.

Підвищення цін на транспорт у цілому на 1,4% відбулося в основному за рахунок подорожчання автомобілів на 10,2% та проїзду в залізничному пасажирському транспорті – на 7,1%.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 1,8%, насамперед спричинено підвищенням цін на послуги лікарень на 8,2% та фармацевтичну продукцію – на 1,7%.

У сфері зв'язку ціни зросли на 0,5%, що пов'язано з підвищенням тарифів на місцевий телефонний зв'язок на 17%.

Промисловість

Індекс промислової продукції у березні 2020р. порівняно з попереднім місяцем та березнем 2019р. становив відповідно 120,8% та 108,3%, за підсумками січня–березня 2020р. – 104,7%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** у січні–березні 2020р. обсяги випуску продукції зменшилися на 12%, зокрема у добуванні руд кольорових металів (на 12,2%), каменю, піску та глини (на 11,7%).

На підприємствах **переробної промисловості** порівняно із січнем–березнем 2019р. індекс промислової продукції становив 111,2%.

У **виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів** у січні–березні 2020р. проти січня–березня 2019р. випуск продукції зріс на 11,1%, у т.ч. у виробництві молочних продуктів – на 32,7%, інших харчових продуктів – на 17,7%, напоїв – на 13,9%, олії та тваринних жирів – на 11,2%, готових кормів для тварин – на 4,2%. Водночас у виробництві продуктів борошномельно-круп'яної промисловості спостерігалось зменшення обсягів виробництва продукції (на 8,8%), хліба, хлібобулочних і борошняних виробів (на 0,7%), м'яса та м'ясних продуктів (на 0,3%).

У січні–березні 2020р. порівняно з січнем–березнем 2019р. спостерігалось збільшення виробництва олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих) на 12,3 тис.т, олії соєвої та її фракції, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) – на 7,8 тис.т, олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) – на 2 тис.т, виробів кондитерських з цукру, інших – на 241,9 т, зерен зернових культур плющених, перероблених в пластівці, лущених, обрушених, різаних або подрібнених – на 149,7 т, свинини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш (уключаючи оброблених сіллю чи консервантами для тимчасового зберігання) – на 98,9 т, субпродуктів харчових великої рогатої худоби, свиней, баранів, кіз, коней, інших тварин родини конячих, свіжих чи охолоджених – на 33,4 т, яловичини і телятини, свіжих чи охолоджених – туш, напівтуш, четвертин необвалених – на 26,2 т.

Водночас зменшилось виробництво борошна пшеничного чи пшенично-житнього на 1,5 тис.т, виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових) – на 81,4 т, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, листових, рулетів з маком, рогаликів тощо) – на 39,2 т, печива солодкого (уключаючи сендвіч-печиво; крім частково чи повністю покритого шоколадом або іншими сумішами, що містять какао) – на 31 т, сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру) – на 18,9 т, виробів ковбасних з печінки (ліверних) та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім страв готових) – на 13,3 т, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 1,3 т.

У **текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** обсяги випуску продукції зменшились на 53,9%, у т.ч. у виробництві одягу – на 64,9%, текстильному виробництві – на 33,8%.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності у січні–березні 2020р. випуск продукції збільшився на 47,1%, зокрема у лісопилному та стругальному виробництві – у 1,6 раза, виготовленні виробів з паперу та картону – на 11,3%. При цьому у виготовленні виробів з деревини, корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння обсяги зменшилися на 4,6 %.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції у січні–березні 2020р. випуск продукції зменшився на 26,1%, у т.ч. у виробництві основної хімічної продукції, добрив і азотних сполук, пластмас і синтетичного каучуку в первинних формах – на 17,6%, фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик – на 11,2%.

На підприємствах із виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції випуск промислової продукції у січні–березні 2020р. порівняно з січнем–березнем 2019р. зменшився на 15,5%, зокрема у виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції – на 31,3%. Водночас у виробництві гумових і пластмасових виробів випуск продукції збільшився на 23%.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, обсяги промислової продукції у січні–березні 2020р. збільшилися на 37,9%, у т.ч. у металургійному виробництві – на 38,3%, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування – на 23,8%.

У машинобудуванні випуск промислової продукції у січні–березні 2020р. порівняно з січнем–березнем 2019р. зменшився на 13,3%, у т.ч. у виробництві машин і устаткування загального призначення – на 13,2%, машин і устаткування для сільського та лісового господарства – на 8,2%, інших машин і устаткування спеціального призначення – на 2,1%. Водночас у виробництві автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів випуск продукції збільшився у 2 рази, виробництві електричного устаткування – на 13,6%.

На підприємствах з **виробництва, передачі та розподілення електроенергії** у січні–березні 2020р. обсяги виробництва зменшилися на 7%, у т.ч. у виробництві електроенергії – на 11%, розподіленні електроенергії – на 4,6%.

Сільське господарство

У січні–березні 2020р. **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно із січнем–березнем 2019р. склав 101,6%, у т.ч. у підприємствах – 114,8%, господарствах населення – 96,3%.

Тваринництво. У господарствах усіх категорій у січні–березні 2020р. загальний обсяг виробництва м'яса (реалізація сільськогосподарських тварин на забій у живій масі) склав 17,9 тис.т та порівняно з січнем–березнем 2019р. збільшився на 0,7 тис.т або на 4,1%.

Обсяг вирощування сільськогосподарських тварин у підприємствах у січні–березні 2020р. становив 5,3 тис.т, що на 2,4% менше ніж у січні–березні 2019р., у т.ч. великої рогатої худоби – 0,8 тис.т (на 13,5% менше), свиней – 4,5 тис.т (на 2,9% більше). Співвідношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до обсягу їх реалізації на забій становило 84,6% (у січні–березні 2019р. – 104,3%).

Загальне виробництво молока порівняно з січнем–березнем 2019р. зменшилося на 4,9% і склало 53,9 тис.т, у т.ч. у підприємствах – на 3,3% (14,5 тис.т), у господарствах населення – на 5,5% (39,4 тис.т).

Порівняно з січнем–березнем 2019р. у підприємствах середній надій молока від корів, що були в наявності на початок 2020р., зменшився на 33 кг (на 2,2%) і становив 1432 кг. У січні–березні 2020р. загальне виробництво яєць від птиці свійської усіх видів порівняно з січнем–березнем 2019р. зросло на 33,1% і склало 129,2 млн.шт. Виробництвом яєць займалися підприємства 5 районів області.

Загальна кількість великої рогатої худоби на 1 квітня 2020р. становила 93,1 тис. голів (на 9,9% менше ніж на 1 квітня 2019р.), у т.ч. корів – 46,7 тис. голів (на 8,6% менше), свиней – 216,2 тис. голів (на 2,3% менше), овець і кіз – 44 тис. голів (на 6,8% менше) та птиці свійської – 3987,3 тис. голів (на 0,8% менше).

Реалізація сільськогосподарської продукції. Середні ціни продажу аграрної продукції підприємствами за всіма напрямками реалізації у січні–березні 2020р. порівняно з січнем–березнем 2019р. зменшилися на 4,1%, у т.ч. продукції рослинництва – на 4,6%, разом з тим продукції тваринництва зросли на 4,2%.

Наявність культур зернових та зернобобових і насіння соняшнику.

На 1 квітня 2020р. у підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 622,6 тис.т зерна (на 33,8% менше порівняно з 1 квітня 2019р.), у т.ч. 151,7 тис.т пшениці, 406,2 тис.т кукурудзи, 46,8 тис.т ячменю. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 406,6 тис.т зерна (на 11,1% менше), у т.ч. 119,2 тис.т пшениці, 228 тис.т кукурудзи, 42,3 тис.т ячменю.

Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 216 тис.т зерна (в 2,2 раза менше, ніж на 1 квітня 2019р.).

Запаси насіння соняшнику становили 429 тис.т (на 6,5% менше, ніж на 1 квітня 2019р.), з них у підприємствах, які здійснюють його виробництво, зберігалось 185,6 тис.т (на 17,5% менше), у підприємствах, що займаються його зберіганням і переробленням – 243,4 тис.т (на 4% менше).

Мисливство. Мисливський фонд області у 2019р. включав 7,3 тис. голів копитних тварин та порівняно з 2018р. збільшився на 2,8%, 87,9 тис. голів хутрових звірів (на 4,9% менше), 948,7 тис. голів пернатої дичини (на 3,1% менше).

У 2019р. добуто (вилучено) 0,2 тис. голів копитних тварин, що на 5,2% менше порівняно з 2018р., 14,9 тис. голів хутрових звірів (на 11,6% більше) та 269,4 тис. голів пернатої дичини (на 13% менше).

Лісове господарство. У 2019р. обсяг виробленої лісової продукції по області становив 191,7 тис.м³, що на 1,3% менше порівняно з 2018р., у т.ч. ділового круглого лісу – 54,4 тис.м³, паливної деревини – 137,3 тис.м³.

Протягом 2019р. відтворення лісів проведено на 561 га земель лісового фонду, що на 4,9% більше ніж у 2018р., у т.ч. шляхом лісовідновлення – на 355 га, лісорозведення – на 206 га.

Навколишнє середовище. За попередніми даними протягом 2019р. у повітряний басейн Кіровоградської області від стаціонарних джерел забруднення надійшло 12,8 тис.т викидів забруднюючих речовин, що на 5% більше ніж у 2018р.

Серед небезпечних речовин, викинутих в атмосферу підприємствами області, викиди метану становили 2,1 тис.т, що на 0,3 тис.т більше ніж у 2018р., діоксиду азоту – 1 тис.т (на 0,1 тис.т менше). Крім того, в атмосферу надійшло 925,2 тис.т діоксиду вуглецю, що на 195,1 тис.т менше ніж у 2018р.

У 2019р. частка викидів в атмосферне повітря від підприємств переробної промисловості склала 52,5% загального обсягу викидів по області, підприємств транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 17,7%, добувної промисловості і розроблення кар'єрів – 12,5%, сільського, лісового та рибного господарства – 11,4%.

Будівництво

У січні–березні 2020р. підприємствами області вироблено будівельної продукції на суму 219,3 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–березні 2020р. порівняно з січнем–березнем 2019р. становив 49,5%.

Нове будівництво склало 14,8% загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 27,4%, реконструкція та технічне переоснащення – 57,8%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–березні 2020р. становив 4903,5 млн.грн, що в порівнянних цінах на 13,9% більше обсягу січня–березня 2019р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–березні 2020р. становив 3373,9 млн.грн, що у порівнянних цінах на 11,2% більше обсягу січня–березня 2019р.

Зовнішня торгівля тлварами

У січні–лютому 2020р. обсяг експорту товарів становив 144,7 млн.дол. США, імпорту – 39,6 млн.дол. Порівняно з січнем–лютим 2019р. експорт товарів збільшився на 26,4%, імпорт – на 16,4%. Позитивне сальдо становило 105,2 млн.дол. (у січні–лютому 2019р. – 80,5 млн.дол.).

На формування позитивного сальдо вплинули окремі товарні групи: жири та олії тваринного або рослинного походження (56,3 млн.дол.), зернові культури (29,9 млн.дол.), залишки і відходи харчової промисловості (24,2 млн.дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту у січні-лютому 2020р. становив 3,66 (у січні-лютому 2019р. – 3,37).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами 103 країн світу.

Загалом область експортувала товари до 87 країн світу.

У січні-лютому 2020р. обсяг експорту товарів до країн ЄС становив 45,9 млн.дол. (31,7% загального обсягу експорту) та збільшився у 2,3 раза порівняно з січнем-лютим 2019р.

Серед найбільших партнерів-країн ЄС зросли експортні поставки до Нідерландів, Польщі, Іспанії, Італії, серед інших країн – до Китаю, Білорусі. Водночас зменшилися поставки до Туреччини, Індії.

Найбільші експортні поставки здійснювались до Білорусі – 11,4% загального обсягу експорту (залишки і відходи харчової промисловості), Індії – 11,4% (жири та олії тваринного або рослинного походження), Нідерландів – 10,5% (жири та олії тваринного або рослинного походження), Китаю – 5,8% (жири та олії тваринного або рослинного походження, руди, шлак і зола), Іспанії – 5,6% (зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження).

У січні-лютому 2020р. з області експортовано жирів та олій тваринного або рослинного походження на суму 57,7 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 32,5 млн.дол., готових харчових продуктів – на 26 млн.дол., машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання – 13,3 млн.дол.

Імпорт товарів у січні-лютому 2020р. здійснювався з 61 країни світу. Обсяг імпорту товарів з країн ЄС становив 14 млн.дол. (35,4% загального обсягу) та проти січня-лютого 2019р. збільшився 10,8%.

Імпортні поставки порівняно з січнем-лютим 2019р. зросли із Чехії, Туреччини, Бельгії, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, скоротилися – з Китаю, Німеччини.

Найбільші надходження товарів здійснювались з Туреччини – 21,3% загального обсягу імпорту (текстильні матеріали та текстильні вироби), Китаю – 16,1% (машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання), США – 11,1% (машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, насіння і плоди олійних рослин), Чехії – 10,3% (механічні машини), Німеччини – 6,8 % (засоби наземного транспорту, крім залізничного).

У січні-лютому 2020р. до області надійшло машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання на суму 12,1 млн.дол., засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів – на 8 млн.дол., текстильних матеріалів та текстильних виробів – на 7,4 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 2,7 млн.дол.

Транспорт

У січні-березні 2020р. вантажообіг підприємств транспорту збільшився на 6% і становив 7215,4 млн.ткм.

Залізницею у січні-березні 2020р. перевезено 1436,6 тис.т вантажів, що на 1,1% менше ніж у січні-березні 2019р. Це спричинено зменшенням перевезення нафти і нафтопродуктів на 43,5%, брухту чорних металів – на 23,1%, зерна і продуктів перемолу – на 2,6%, будівельних матеріалів – на 0,2%. Натомість у 2,3 раза збільшилося перевезення хімічних і мінеральних добрив. Вантажообіг підприємств залізничного транспорту збільшився на 8,3% і становив 7048,2 млн.ткм.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями) у січні-березні 2020р. перевезено 1159,6 тис.т вантажів, що на 65% менше порівняно з січнем-березнем 2019р., вантажообіг зменшився на 44,1% і становив 167 млн.ткм.

Авіаційним транспортом у січні-березні 2020р. перевезено 0,6 тис.т вантажів, що на 13% більше порівняно з січнем-березнем 2019р., вантажообіг збільшився на 16,5% і становив 0,2 млн.ткм.

У січні-березні 2020р. пасажирообіг підприємств транспорту становив 545,2 млн.пас.км, або 94,3% обсягу січня-березня 2019р.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 17,1 млн. пасажирів, або 88% обсягу січня–березня 2019р.

Залізницею у січні–березні 2020р. перевезено 498 тис. пасажирів, що на 6,6% менше порівняно з січнем–березнем 2019р., пасажирообіг зріс на 2,5% і становив 383,6 млн.пас.км.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями) у січні–березні 2020р. перевезено 10,1 млн. пасажирів, що на 21,8% менше порівняно з січнем–березнем 2019р. Пасажирообіг підприємств автомобільного транспорту зменшився на 26,8% і становив 122 млн.пас.км.

Обсяги перевезень пасажирів, виконаних фізичними особами–підприємцями у січні–березні 2020р., зменшились на 10,2% та становили 1,9 млн. пасажирів.

Авіаційним транспортом у січні–березні 2020р. перевезено 10,1 тис. пасажирів, що на 8,2% менше порівняно з січнем–березнем 2019р., пасажирообіг зменшився на 10,9% і становив 4,9 млн.пас.км.

Тролейбусами у січні–березні 2020р. перевезено 6,6 млн. пасажирів, що на 8,4% більше ніж у січні–березні 2019р.

Інновації

У 2019р. інноваційною діяльністю займалося 20 промислових підприємств або 19,4% їх загальної кількості.

Серед видів економічної діяльності найбільш активними до нововведень були підприємства машинобудування, а також з виробництва харчових продуктів та напоїв.

Протягом 2019р. на інновації підприємства області витратили 138,3 млн.грн, у т.ч. на внутрішні науково-дослідні розробки – 77,2 млн.грн (55,8%), на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 40,6 млн.грн (29,3% витрат), решта – на придбання науково-дослідних розробок від інших підприємств або організацій та іншу інноваційну діяльність (уключаючи дизайн, навчання, маркетинг та інші витрати).

Основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств.

У 2019р. підприємства області реалізували інноваційної продукції на суму 977,4 млн.грн, з неї за межі України – на 546,5 млн.грн (55,9%).

У 2019р. в області впроваджено 9 нових технологічних процесів, 24 інноваційних видів продукції та придбано 4 нові технології (технічні досягнення).

Головне управління статистики
у Кіровоградській області